

Česki vojvoda Jenik Mečkovski je delal na to, da bi se združili Čehi, Nemci, Poljaki in Rusi, ter Turke pregnali. Pa razen nekaterih malenkostnih bojov ni bilo nič iz tega. Nemci niso imeli srca za tuje trpljenje.

A najbolj sramotno, kakor še danes, so se že tačas Poljaki obnašali. Nobena slovanska država ni imela tako pripravne lege, da bi postala središče vseh Slovanov, kakor Poljska. Na zapadu naslanjali so se na Poljake polabski in pomorski Slovani, Čehi in Moravci, na iztoku mnogoštevilni Rusi, katere primerja že l. 1150. krakovski škof Matevž z brezštevilnimi zvezdami na nebu — „Ruthenia quasi alter orbis, gens Ruthenica multitudinem innumerabili sideribus adaequata“ — na jugu zamogla je Poljska s posredovanjem Slovakov Jugoslovanom roko podati. Da se to ni zgodilo, da Poljska ni postala središče Slovanov, tega so Poljaki sami krivi. Uže tačas so imeli tako sovražstvo do Rusov, da ni bila mogoča sprava med tema narodoma. In ker niso ne Poljaki, ne Nemci nič storili, da bi zavrnil prodirajoče Osmane, ostalo je celo to delo Kozakom, o katerih poje narodna pesem: „Slava kozakov ne bo nikdar zginila. Slavili jih bodo kozaki tovariši, vitezi in junaki. Bog okrepčaj krščeni ljud cara ruskega, zaporogske in donske polke in narod na nižavah Dnjepra, na mnogaja leta, do konca svetá.“

Da so se Rusi sami bojevali s Turki, prizna tudi poljski zgodovinar B. Paprocki v svoji pesmi „Poljakom“ (1575): „Hrabri Rusi boré se sami s Turki, kateri so ljutejši od one hidre, s katero se je nekdan boril Herkul. Kakor oroslani branijo Rusi ves krščanski svet, in skoraj vsi so tam Hektorji. Od vas ne dobijo nobene pomoči — — — Slava tega hrabrega naroda se glasi povsodi, in se bo vedno množila, če prav Poljska pogine (sic! leta 1575).“

(Dalje prihodnjič.)

Politične stvari.

Ali je uže prišel čas, da Hohenwart prevzame ministerstvo?

Ustavoverska stranka je s svojim 10letnim gospodstvom Avstrijo tako na kant spravila, da jo iz ogromnih nadlog rešiti more le Hohenwart — mož, čegar talent in eneržijo pripoznavajo najhuji nasprotniki. Ni tedaj čuda, da se zdaj ustavovercem nekaj sanja, da pride Hohenwart zopet na krmilo, in zato rogovilijo po svojih časnikih in žugajo s ponovljeno slogo razdrte zdaj ustavoverske stranke, ako bi Hohenwart zopet postal minister.

Res je, da ustavoverci so se med seboj uže tako silno razprli, da tisti čas ne pride več, ko so tako zadovoljni vkup sedeli in „harmonično“ Auerspergovo ministerstvo jim pa muzikant bilo. Al popolno se še niso snedli, zato treba, da pred Hohenwartom pride mož na krmilo, čegar program ni tako odločen, kakor Hohenwartov, — mož, kateremu nobena stranka ni prav dobra, a tudi nobena sovražna, in to je grof Taaffe, ki je v različnih slučajih minister bil. On ima biti napovednik Hohenwartov za tisti čas, ko se na Dunaji prične čisto nov državni zbor.

Kar se tedaj uže zdaj tiče strahu Herbstovcev pred Hohenwartom, je pač prazen, kajti za-nj še ni prišel čas. Tudi še ni bil poklican k cesarju zato, da bi sestavil novo ministerstvo. Kedar pa pride njegov čas, takrat se ne bo vstrašil žuganja ustavovercev, vsaj jih bode po novih volitvah zelo malo ostalo. Gledé prihodnjih volitev za državni zbor se je nadejati uže po raz-

nih znamenjih, da se bodo vršile vse drugače in da ustavoverci ne bodo imeli več tiste izdatne vladne pomoči, kakor so jo imeli do zdaj, če jih prav ne bo vodilo tako ministerstvo, kakoršno bi bilo Hohenwartovo. Tudi grof Taaffe ni iz mesa in krvi decembristov, njegova politika je veliko bližje Hohenwartovi, nego programu tako zvane „ustavoverne“ stranke. Če bode o novih volitvah ministerstva predsednik grof Taaffe, pomeni to toliko, da je to ministerstvo namenjeno, pot gladiti Hohenwartovemu ministerstvu.

Grof Taaffe bo s svojim ministerstvom odprl najprej državopravni opoziciji vrata v zbornico poslancev in če — kar se je nadejati — tudi pridejo Čehi, bo večina na desni strani. Po novih volitvah pa Taaffe menda ne bo ostal več na čelu ministerstva, kajti to, kar mu zdaj prednost daje, da mu ni nobena stranka protivna, to ne bode veljalo vprihodnje, vladati pa danes s pomočjo one, jutri s pomočjo druge stranke, to ne gre. Auerspergovo ministerstvo je bilo pogubljeno brž, ko je začelo barantati s strankami. Trgovinska pogodba z Rumunijo je postala prav za prav žebelj za njegovo smrtno trugo, ker od te dobe dalje je rastlo nasprotstvo „ustavovercev“ zoper to ministerstvo. Enaka bi se godila grof Taaffejevemu ministerstvu. Danes bi se sprlo s to, jutri z ono stranko, nasledek tega bi bil, da bi uže tretjič pri glasovanju o kakem zelo važnem vprašanju ne imelo večine na svoji strani. Parlamentarno življenje je v Avstriji toliko razvito, da more vladati le odločno strankarska vlada, ki je proti nasprotniku popolnoma brezobzirna. Toraj je glavna politična teža vselej le na levi ali na desni, sredica je le tako bolj zavoljo lepšega v zboru, ker ti gospodje nimajo samostalnega trdnega programa; oni gredo za vsako vlado.

Dvojna prememba je tedaj vprihodnje potrebna: prememba državnega zbora po novih volitvah, — za to ima domoljubje volilcev skrbeti, in pa prememba ministerstva, zato bo modrost cesarjeva skrbela. Gorje Avstriji, če bi zopet v novi zbornici poslancev taki močje, kakor dosedanji, zvonec nosili, — ponavljale bi se vse tiste žalostne reči, ki jih trpeti moramo uže 10 let!

Mnogovrstne novice.

* O zaslužkih v Bosni nam je došlo sledeče zanimivo poročilo, katero, se ve da, brez poročva za to, da bi bilo po vsem resnično, podamo svojim bralcem:

„Enemu stanu je zelo obrekovano zasedanje Bosne vendar veliko dobička prineslo, namreč voznikom. Leta in leta so pretekla, odkar niso toliko denarja zaslužili, in ne bo se zopet kmalu zato taka prilika našla. Posebno zadnji čas se velikanska vožnina plačuje. Da si voznik po 16—18 gold. na dan zasluži, je čisto navadno; al poroča se nam tudi, da se je nedavno celo krdelo iz Bosne vrnilo, katerih vsak voznik si je za dan in voz po 24 gold. zaslužil. Ti vozovi so za erarične stavbe z Broda v Sarajevo žeblje in železo prevažali; zanimivo bi bilo si dolgi zimski večer kratiti z računom, koliko stane tak v Sarajevo pripeljan žebelj. — Pa naj bo to tako ali tako, vozniki se smeja in v trumah derejo v Brod si denarja nagrabit.“

* Ruskim judov je v Bosni vse polno, ki odpirajo „šnopsbotike“; če se tej kupčiji ne pride kmalu v okom, se pokvari ubogo in bolj leno ljudstvo v Bosni popolno. Tako piše Graška liberalska „Tagespost“. „Gratz. Volksblatt“ pa „Tagespošto“, zagrizeno sovražnico Rusov, dobro zavrača s to le opazko: „Naša misel